

Gregorčičeva 20–25, SI-1001 Ljubljana

T: +386 1 478 1000

F: +386 1 478 1607

E: gp.gs@gov.si

<http://www.vlada.si/>

Številka: 00104-440/2019/5

Datum: 23. 1. 2020

Odgovor na poslansko vprašanje dr. Franca Trčka v zvezi z decentralizacijo rehabilitacijske zdravstvene dejavnosti v Sloveniji

Predsednik Državnega zbora Republike Slovenije, mag. Dejan Židan, je 10. 12. 2019 Vladi Republike Slovenije posredoval poslansko vprašanje dr. Franca Trčka v zvezi z decentralizacijo rehabilitacijske zdravstvene dejavnosti v Sloveniji.

V poslanskem vprašanju dr. Franc Trček navaja, da morajo državljanke in državljani, ki potrebujejo medicinske pripomočke, 3–4 obiskati Univerzitetni rehabilitacijski inštitut Republike Slovenije – Soča (v nadaljnjem besedilu: URI Soča), kar za njih osebno in tudi za društva predstavlja časovno in stroškovno velik zalogaj.

Poslanca tako zanima, kdaj bo tovrstna dejavnost ustrezno regionalno organizirana in dostopna vsem državljanom in državljanom, ki jo potrebujejo.

Vlada Republike Slovenije v nadaljevanju odgovarja.

Glede na to, da je vprašanje dr. Trčka zelo splošno, v nadaljevanju najprej pojasnujemo primer izdelave proteze, za katerega domnevamo, da je predmet vprašanja.

Za lažje razumevanje problema želimo najprej na kratko predstaviti postopek izdelave medicinskega pripomočka, izdelanega za posameznega uporabnika (za vsakega uporabnika se pripomoček izdelava po meri individualno, ni serijske proizvodnje).

Proces se začne s prvo fazo, in sicer s predpisom pripomočka glede na zdravstveno stanje pacienta ter njegove anatomske in funkcionalne značilnosti, ki ga izvede tim strokovnjakov (zdravnik, diplomirani ortotik protetik, fizioterapevt oziroma delovni terapevt, po potrebi tudi drugi strokovnjaki z različnih področji). Pri tem se določi vrsta pripomočka in izda naročilnica za njegovo izdelavo. Na podlagi izdane naročilnice pacient izbere izdelovalca predpisanega pripomočka (URI Soča ni edini proizvajalec protez in ortoz v Republiki Sloveniji) in se z njim dogovori o nadaljnjem postopku izdelave. Če pacient izbere za izdelovalca URI Soča, se zagotovi, da na dan predpisa pripomočka pacient pride tudi na obravnavo k protetiku. Če ni potrebno predpisa pripomočka pošiljati na finančno odobritev na Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije, protetik isti dan vzame tudi mero. Trenutna praksa pa je taka, da je pri večini pacientov potrebna dodatna finančna odobritev Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, kar pomeni, da mora pacient priti na odvzem mere, ko je predpisan pripomoček odobren.

V drugi fazi protetik vzame mere za izdelavo ležišča, izdelava model (pozitiv) in nato ortopedski tehniki izdelajo testno ležišče. Ležišče mora biti izdelano tako, da je hkrati za pacienta udobno in da protezo tesno pričvrsti na krn. To je razlog, da je treba ta postopek včasih tudi večkrat ponoviti, da ležišče popolnoma ustreza. V postopku prilagajanja ležišča protetik potrebuje ustrezne prostore, ločene za delo s pacientom, in prostore za tehnično obdelavo (brusilni stroji in digestoriji za delo z nevarnimi snovmi). Ko testno ležišče ustreza in ga pacient preizkusi tudi v domačem okolju, protetik začne z izdelavo končnega ležišča. Postopek izdelave ležišča zahteva najmanj dva obiska pacienta, odvisno od zahtevnosti primera, anatomskih značilnosti krna, pacientovega zdravstvenega stanja ter njegovih življenjskih okoliščin in navad. Zavedati se je treba, da je pripomoček del pacientovega vsakdanjega življenja in funkcioniranja.

Ko je izdelano končno ležišče (od testnega ležišča se razlikuje v materialu oziroma v trajnosti materiala), sledi tretja faza. To je statična postavitev pripomočka in zelo pomembna dinamična uravnava. V tej fazi se pripomoček prilagodi pacientovim značilnostim in zmožnostim hoje ter vsakdanjega funkcioniranja. Tudi v tej fazi nekateri pacienti želijo pred končnim prevzemom pripomočka, tega preizkusiti v domačem okolju. Če v tem postopku pride do kakršnih koli sprememb, bodisi pacientovega zdravstvenega ali funkcionalnega stanja, se lahko zgodi, da je treba cel postopek izdelave ležišča in uravnave pripomočka ponoviti (npr. pacient pridobi ali izgubi znaten odstotek telesne teže).

Kot je razvidno iz zgoraj opisanega, je pripomoček za posameznega uporabnika unikaten izdelek in zato zahteva določen čas in postopke prilagajanja posameznikovim značilnostim. Poleg tega pa so v tem postopku zahtevane specifične drage naprave in stroji, ki zahtevajo posebne pogoje delovanja. Zato je v danih okoliščinah stroškovno neracionalno celotno proizvodnjo seliti po Sloveniji, saj se v Sloveniji letno izdelava okoli 700–800 protez.

Ker pa se v URI Soča trudijo priti naproti pacientom, so julija 2019 testno uvedli mobilni tim za predpisovanje protez za spodnje ude, ki enkrat na teden delujejo v enoti v Mariboru in kjer se izvede prva faza postopka. Uvedba in delovanje takšnega mobilnega tima ravno tako pomeni tudi stroške, predvsem za ureditev primernih prostorov za izvedbo prve faze. Gotovo pa to pomeni za pacienta eno potovanje manj. Če se bo mobilni tim izkazal kot smiseln, se bo plačniku storitev (Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije) predlagala nova storitev, tj. mobilni tim, taki mobilni timi pa se bodo regijsko aplicirali po Sloveniji oziroma povsod tam, kjer je to smiselno.